

Trần Thiếu Đế (1398-1400)

Tên húy là Trần Án, mười 3 tuổi lên kế nghiệp tức là Thiếu Đế.

Hồ Quý Ly xưng là Khâm đức Hưng liệt Đại Vương, rồi sai người giết con rể là Thuận Tông.

Ngày 28 tháng 2 năm Canh Thìn - 1400, Hồ Quý Ly bức Thiếu Đế nhường ngôi.

Triều Trần kể từ Trần Thái Tông Đến Trần Thiếu Đế là 12 đời vua, trị vì được 175 năm.

Dân tộc ta rất đáng tự hào dưới triều Trần, có những vị vua anh hùng như Thái Tông, Thánh Tông, Nhân Tông đã lãnh đạo quân dân Đại Việt ba lần đánh tan quân xâm lược Nguyên - Mông, một đế quốc hùng mạnh nhất thế giới bấy giờ, một đế quốc rộng mông mênh từ bờ Thái Bình Dương đến Hắc Hải.

Song cơ nghiệp nhà Trần suy vi từ Dụ Tông, Nghệ Tông.

Dụ Tông thì hoang chơi vô độ, bỏ bễ chính sự, làm loạn kỷ cương phép nước, làm cho dân nghèo, nước yếu.

Nghệ Tông thì nhu nhược không biết dùng hiền thần mà chỉ nghe bọn nịnh thần, làm cho cơ nghiệp nhà Trần về tay kẻ khác.

Trần Thủ Độ (Giáp Dần 1194-Giáp Tí 1264)

Trần Thủ Độ (Giáp Dần 1194-Giáp Tí 1264)

Thái sư đời Trần, nhân vật đầu não trong việc sáng lập nhà Trần, quê làng Lưu Xá, huyện Ngự Thiên, lộ Long Hưng (nay thuộc xã Canh Tân, huyện Hưng Hà, tỉnh Thái Bình).

Ông có tài chính trị, nhân thời loạn, cùng với người trong họ là Trần Lý, Trần Thừa ra sức giúp thái tử Sảm nhà Lý chống các cuộc khởi loạn, Trần Lý gả con gái là Trần Thị Dung cho thái tử Sảm do đó thái tử Sảm phục nghiệp lên ngôi, tức Lý Huệ tông, do họ Trần được trọng dụng, Trần Thủ Độ được phong làm Điện tiền chỉ huy sứ trong năm 1224, sau đó cai quản các đạo quân bảo vệ kinh thành.

Khi Lý Huệ tông nhường ngôi cho con gái là Chiêu Thánh công chúa Lý Phật Kim (tức Lý Chiêu Hoàng), Trần Thủ Độ cùng người anh họ là Trần Thừa đem Trần Bô tức Trần Cảnh tác hợp với Lý Chiêu Hoàng, rồi bức tử Lý Huệ Tông nơi chùa Chân Giao, kế tiếp ép Lý Chiêu Hoàng nhường ngôi cho Trần Cảnh, dựng nghiệp nhà Trần vào khoảng cuối năm Ất Dậu sang đầu năm Bính Tuất (1225-1226).

Nhà Trần thành lập, Trần Thủ Độ được cử giữ chức Thái sư. Quyền thế ông càng lúc càng nổi bật, đến năm Giáp Ngọ 1234 ông là Thống quốc Thái sư, gồm coi phủ Thanh Hóa.

Năm Mậu Ngọ 1258, quân Nguyên Mông sang xâm lược nước ta, trong khi ấy Trần Thái tông và Thái úy Trần Nhật Hiệu có ý muốn đầu hàng, ông cương quyết thốt lời bất hủ: “Đầu tôi chưa rơi xuống đất, xin bệ hạ đừng lo”. Rồi ông cương quyết đôn đốc nhân dân đầy mạnh phản công đuổi giặc ra khỏi bờ cõi giành độc lập cho tổ quốc.

Ông là có bản lĩnh, lắm quyền mưu, xử lí sâu sắc các việc quan trọng về chính trị, quân sự, uy phong áp đảo được mọi người. Tuy nhiên ông cũng là người có nhiều thủ đoạn thâm độc, trong đó nổi bật nhất là việc tổ chức giết chết hơn 300 quý tộc họ Lý, để diệt trừ hậu hoạn.

Tháng Giêng năm Canh Tí 1264 ông mất, thọ 70 tuổi. Mộ ông ở địa phận Phù Ngu, qui mô đồ sộ.

Trần Thuận Tông (1388-1398)

Tên húy là Trần Ngung, là con út của Nghệ Tông, ở ngôi được 10 năm, xuất gia hơn 1 năm, thì bị Hồ Quý Ly giết, thọ 22 tuổi. Vua chỉ ngồi giữ ngôi không, còn việc nước thì ở trong tay bố vợ là Hồ Quý Ly.

Năm Kỷ Ty - 1389, Chế Bồng Nga lại đem quân sang đánh Đại Việt, Hồ Quý Ly đưa quân cự chiến nhưng thua trận phải rút chạy. Thượng hoàng sai đô tướng là Trần Khát Chân đem quân đi chặn giặc.

Tháng Giêng năm Canh Ngọ (1390), Chế Bồng Nga đi thị sát trận địa của Trần Khát Chân ở Hải Triều (Hưng Nhân, Thái Bình và Tiên Lữ, Hưng Yên) nhân có tên tiểu thần của Chế Bồng Nga là Ba Lậu Kê bị Chế Bồng Nga trách phạt, chạy sang hàng quân ta cho Trần Khát Chân hay dấu hiệu đặc biệt của thuyền chở Chế Bồng Nga. Trần Khát Chân đã ra lệnh các cây súng (hoả súng) nhất tề nổ đạn, bắn trúng thuyền Chế Bồng Nga, xuyên suốt ván thuyền. Chế Bồng Nga trúng đạn chết tại trận. Trần Khát Chân chém đầu Chế Bồng Nga đem về triều dâng vua và Thượng hoàng.

Tướng Chiêm Thành là La Ngai đem tàn quân chạy về nước chiếm ngôi vua. Hai con của Chế Bồng Nga là Chế Ma Nô Đà Nan và Chế Sơn Nô sợ bị giết đã chạy sang hàng Đại Việt, được vua Trần trọng dụng.

Ngày 15 tháng 12 năm Giáp Tuất - 1394, Thượng hoàng Trần Nghệ Tông mất, Hồ Quý Ly lên làm phụ chính Thái sư, thu tóm toàn bộ quyền binh để dễ dàng cướp ngôi vua. Hồ Quý Ly quyết định dời đô vào Thanh Hoá, xây thành Tây Đô (ở động An Tôn, Vĩnh Lộc).

Tháng 11 năm 1397 Hồ Quý Ly bức vua Thuận Tông phải dời kinh về Tây Đô.

Tháng 3 năm 1398 ép Thuận Tông nhường ngôi cho con trai là Trần án để đi tu ở cung Bảo Thanh tại núi Đại Lại (Thanh Hoá).

Tailieu.vn